

Stiftelsen til fremme av norsk apotekfarmasi (Stiftelsen)

Strategi og føringer

14.06.2018

Formålet med dokumentet Strategi og føringer

- Bidra til å identifisere formål og søknader som gir størst mulig effekt av midlene, og sikre at bruken av midlene blir utviklings- og praksisrettet.
- Gi føringer for forvaltningen av Stiftelsens midler.
- Gi eierføringer for Stiftelsens deleierskap i selskapene Apokus AS og AS Apotekernes Hus.

Stiftelsens formål

«Stiftelsens formål er å bidra til å fremme utviklingen av norsk apotekfarmasi. Midlene kan brukes til studier og prosjekter som gjelder

- rasjonell legemiddelbruk
- utvikling av apotekpraksis
- kvalitetsutvikling i apotek
- videre- og etterutdanning innen farmasifaglige områder

og ellers til andre studier og prosjekter som etter styrets vurdering bidrar til formålet. Økonomisk støtte kan gis til enkeltpersoner, foreninger eller virksomheter.»

Utlysning, bruk og rapportering av Stiftelsens midler

Stiftelsens styre legger følgende prinsipper til grunn:

- Oppfyllelse av formålet kan inkludere utlysning, direkte henvendelser, og etablering av samarbeide med relevante organisasjoner eller personer.
- Støtteformålene skal primært ha form som studie/prosjektstøtte, utviklings/forskningsstøtte og primært støtte virksomheter.
- Støtteformålene skal primært understøtte pasient/kundebehov, innovasjon gjennom bruk og utvikling av ny teknologi og/eller tverrfaglig samarbeide.
- Støtteformål kan legge til rette for kvalitets- og kompetanseutvikling i apotek.
- Resultatene av arbeidet som utføres med støtte fra Stiftelsen skal være tilgjengelig for alle interesserte aktører i apotekfarmasien.

- Det gis normalt ikke støtte til å dekke driftskostnader.
- Mottagere av støtte forutsettes å avlegge skriftlig rapport (inkl. regnskap) om hva støtten har gått til, og om mulig beskrive oppnådd eller planlagt effekt som angitt i søknaden.
- Styret skal årlig utgi en årsrapport som dokumenterer årets disposisjoner/støtteformål og om mulig resultatene av dette. Årsrapporten skal være tilgjengelig for allmenheten på egen hjemmeside.

Om begrepet «apotekfarmasi» og relasjonen til Apotekforeningen.

Støtteformålet angitt i vedtektene («norsk apotekfarmasi») tar utgangspunkt i apotekenes samfunnsoppdrag som følger av de definisjoner, rettigheter og plikter som følger av Apotekloven. Dette gjelder særskilt lovens formålsbestemmelse.

Apotekforeningen opprettet Stiftelsen i 2001, var giver av Stiftelsens verdier, men har gitt fra seg enhver råderett over Stiftelsens formue og avkastning. Stiftelsen skal derfor ha ekstra årvåkenhet på midler som bevilges til bransjeprojekter som gjennomføres i regi av Apotekforeningen, slik også Stiftelsesloven forutsetter. Dette er ikke til hinder for at Stiftelsen kan tildele midler til slike bransjeprojekter.

Om Stiftelsens kompetanse og sekretariat

Stiftelsens styre skal holde seg særskilt orientert om Lov om stiftelser, og er per i dag medlem av Stiftelsesforeningen.

Stiftelsens styre og sekretariat må vedlikeholde relasjoner med relevante aktører for å sikre at støtteformålene har tilstrekkelig relevans for og forankring i apotekbransjen. Styret og sekretariatet må likeledes holde seg orientert om samfunnets behov for apotekfarmasi, samt relevante utviklingstrekk og drivkrefter i inn- og utland.

Stiftelsens styre står fritt til å inngå avtale med en eller flere personer som kan utføre nødvendige styreforberedende oppgaver, og andre oppgaver som styret anser hensiktsmessig. Styret står likeledes fritt til å knytte til seg ekstern finansiell rådgivningskompetanse.

Vedlegg

1. Mål og eierføringer for Stiftelsens eierskap i Apokus AS
2. Mål og eierføringer for Stiftelsens eierskap i AS Apotekernes Hus
3. Plan for forvaltning for Stiftelsen

Eierføringer for Stiftelsens engasjement i Apokus AS

(Vedtatt i styret første gang 14.06.2018 og senere endret 27.09.2022.)

Virksomheten i Apokus AS

Apokus AS (Apotekenes kompetanse- og utviklingssenter) ble opprettet i 2011 med Stiftelsen til fremme av norsk apotekfarmasi (Stiftelsen) (66 %) og Apotekforeningen (34 %) som eiere. Styret i Stiftelsen utpeker tre representanter til styret i Apokus AS, hvorav minst en representant skal sitte i styret i Stiftelsen.

Formål Apokus

Stiftelsen oppfatter Apokus' formål som følgende: Apokus skal gjennom praksisnære prosjekter og opplæringsvirksomhet videreutvikle helsepersonell i apotek som legemiddelrådgivere og apotek som faghandel for legemidler og derved bidra til å fremme samhandling mellom apotek og resten av helse-Norge til beste for legemiddelbrukeren.

Apokus skal utarbeide opplæringsprogrammer og gjennomføre praksisnære prosjekter innen områder hvor apotek som bransje har sammenfallende interesser og nytte av å finne løsninger sammen. Eksempler på dette er kjernekompetanse tilknyttet legemiddelrådgivning og resepthåndtering, utvikling og implementering av nye bransjestandarder og tjenester med tilhørende dokumentasjon.

Mål og føringer for Stiftelsens eierskap i Apokus

- Apokus skal sikre alle norske apotek tilbud til et konkurransedyktig, kontinuerlig opplæringstilbud innenfor bransjefelles faglige kjerneområder.
- Apokus skal bidra til at det utføres undersøkelser, forsøks- og implementeringsvirksomhet og utredninger for å synliggjøre apotekenes verdiskaping og for å understøtte Stiftelsens formål.
- Selskapet skal ikke gi utbytte. Eventuelt overskudd skal anvendes til videre drift av selskapet.
- Det forutsettes at selskapet årlig gjennomfører en risikoanalyse, som også inkluderer oppfølging av relevante etiske retningslinjer og fullmaktsforhold.

Aksjonæravtale inkludert finansiering

Det er utarbeidet en aksjonæravtale mellom Stiftelsen og Apotekforeningen i forbindelse med opprettelsen av Apokus. Følgende felles intensjoner mellom eierne lå til grunn for opprettelsen av Apokus:

- Apokus finansieres gjennom inntekter fra salg av opplæringsprogrammer og prosjektoppdrag, samt tilskudd fra eierne. Apotekforeningen forplikter seg til årlig å kjøpe tjenester/oppdrag for minst 1,5 MNOK, en forpliktelse med to års oppsigelsesfrist. Stiftelsen skal yte tilskudd etter søknad.
- Apotekforeningens store medlemsgrupperinger har tegnet abonnement på grunnleggende opplæringstilbud for alle sine ansatte, noe som også er en forutsetning for tilskuddene fra Apotekforeningen og Stiftelsen angitt over.

Særskilt om opplæringsvirksomheten

Apokus skal opparbeide og vedlikeholde en kurskatalog med relevante e-læringskurs. Formålet med kursene er å legge til rette for at alt helsepersonell i apotek kan oppdatere sin farmasifaglige kompetanse og samtidig videreutvikle sin rolle som legemiddelrådgiver.

Kurskatalogen skal være tilgjengelig via en abonnementsordning. Abonnenter kan fritt benytte alle kurs i avtaleperioden. Alle norske apotekeiere kan tegne abonnement, uavhengig av medlemskap i Apotekforeningen, og styret i Apokus beslutter vilkårene for disse. Styret i Apokus beslutter likeledes hvilke andre aktører enn apotek som kan tegne abonnement, samt vilkårene for disse.

Kurskatalogen skal omfatte kurs for både apotek teknikere og apotekfarmasøyter. Det skal årlig avtales og utvikles nye e-læringskurs i tråd med abonnentenes behov. Apotekforeningen skal anbefale nye e-læringskurs, samt sikre bransjefelles kurs- og opplæringstilbud knyttet til faglige satsningsområder. Eksisterende kurs forutsettes vedlikeholdt i inntil 3 år. Styret i Apokus beslutter endelig kurskatalog.

Opplæringsstøtte og kurs for den enkelte apotekeier kan tilbys ved ledig kapasitet dersom dette er et tilbud som gis likt til alle.

Særskilt om utviklingsvirksomheten

Stiftelsen ønsker å legge til rette for at Apokus skal være en foretrukket samarbeidspartner for Apotekforeningen ved tildeling av bransjefelles utviklingsoppdrag.

Utviklings- og dokumentasjonsoppdrag for andre aktører kan tilbys ved ledig kapasitet, forutsatt endelig beslutning i styret.

Roller, ansvar og eierskap til resultatene skal avtales for det enkelte oppdrag.

Rolle for styret i Stiftelsen

Styret i Stiftelsen holdes orientert om Apokus AS gjennom egen styrerepresentant, samt protokoller fra styremøter og generalforsamlinger.

Dersom selskapets formål eller økonomiske krav ikke kan innfris, eller ved vesentlig økning i risiko, skal styret i Stiftelsen få seg forelagt en sak om dette.

Eierføringer for Stiftelsens engasjement i AS Apotekernes Hus

(Vedtatt i styret første gang i denne form 14.06.2018 og senere endret 25.06.2019 og 27.09.2022.)

Virksomheten i AS Apotekernes Hus (APHUS)

I henhold til vedtektene er formålet til APHUS utøvelse av administrative og konsernovergripende tjenester og deltakelse i og/eller utøvelse av eierskap til annen næringsvirksomhet som generalforsamlingen beslutter. Selskapet eies av Apotekforeningen (66 %) og Stiftelsen til fremme av norsk apotekfarmasi (34 %). Minst en representant fra Stiftelsens styre skal sitte i styret i APHUS.

Det er utarbeidet en aksjonæravtale om APHUS mellom Stiftelsen og Apotekforeningen.

Virksomheten i APHUS er todelt:

1. Forvaltning av finanskapital etter salget av NAF-gårdene inntil denne er delt ut til eierne.
2. Tjenesteproduksjon for Apotekforeningen med tilhørende selskaper. De viktigste tjenestene er personalforvaltning, økonomiforvaltning, finans, administrative tjenester og medlems håndtering for foreningen, samt felles drift av personal, intern IT, sentralbord, møterom og kantine.

Mål for Stiftelsens eierskap i APHUS

Hovedformålet for Stiftelsens eierinteresser i APHUS med datterselskaper har vært å gi et betydelig årlig økonomisk bidrag for å understøtte Stiftelsens formål. Dette er ikke lenger relevant, utover å forvalte finanskapital etter salget av NAF-gårdene AS inntil denne er delt ut til eierne.

For perioden 2022 – 2027 konkretiseres dette med følgende:

1. Fra APHUS forventes ekstraordinære utbytter de neste 5 årene etter hvert som behovet for å holde tilbake «garantikapital» etter salget av NAF-gårdene AS reduseres.
2. Konservativ forvaltning av finanskapital etter salget av NAF-gårdene AS inntil denne er delt ut til eierne.
3. Virksomhet innen tjenesteproduksjon og oppdrag for Apotekforeningen med datterselskaper og tilknyttede selskaper forutsettes selvfinansiert (kost pluss metoden).

Øvrige føringer for eierskapet

- Det forutsettes at selskapet årlig gjennomfører en risikoanalyse, som også inkluderer oppfølging av relevante etiske retningslinjer og fullmaktsforhold.

Rolle for styret i Stiftelsen

Styret i Stiftelsen holdes orientert om APHUS gjennom egen styrerepresentant, samt protokoller fra styremøter og generalforsamlinger.

Dersom selskapets formål eller økonomiske krav ikke kan innfris, eller ved vesentlig økning i risiko, skal styret få seg forelagt en sak om dette.

Plan for forvaltning av midler i Stiftelsen

(Vedtatt første gang i Stiftelsens styre 27.09.2018, siste endring vedtatt i styremøte 21.04.2022.)

1. Midlenes opphav

Apotekforeningen opprettet Stiftelsen til fremme av norsk apotekfarmasi (Stiftelsen) i 2001 og var giver av Stiftelsens grunnkapital, herunder 34% av aksjene i Apotekernes Hus AS (APHUS). Høsten 2021 ble NAF-gårdene solgt og Stiftelsen mottok ca. 500 MNOK i ekstraordinært utbytte fra Apotekernes Hus AS. I tillegg til dette har Stiftelsen ca 280 MNOK til forvaltning hos UNIFOR og DNB.

2. Målsetning for Stiftelsen forvaltningsstrategi

Forvaltning av Stiftelsens langsiktige finanskapital bør innrettes slik at kapitalen kan være med å oppfylle Stiftelsens formål i mange år fremover. Stiftelsen eier også 66% av aksjene i Apokus AS (opprettet i 2011) som er et virkemiddel i oppfyllelsen av Stiftelsens formål. Eierskapet i Apokus reguleres av egne mål og eierføringer, se vedlegg 2.

Et langvarig lavrentescenario har ført til at styret har funnet det nødvendig å justere retningslinjene for forvaltningen av stiftelsens midler. Styret ønsker fortsatt en passiv og langsiktig forvaltning av stiftelsens midler.

Med dagens rentenivå kombinert med stigende inflasjon kan en stor andel innskudd i bank ikke vurderes som en forsvarlig forvaltning. Inflasjonsjustert dreier det seg til dels om en negativ avkastning. Selv med noe høyere renter kan resultatet i reelle tall fortsatt bli negativ eller svært lav avkastning.

Dette notat angir en forvaltningsstrategi som forutsettes vurdert av Stiftelsens styre en gang pr år. Ut fra en overordnet målsetting om langsiktig og sikker forvaltning forventes ikke store årlige endringer.

3. Forutsetning lagt til grunn

Styret legger til grunn at eierskapet til aksjene i Apokus ligger fast og at denne planen omhandler forvaltning av Stiftelsens øvrige midler.

4. Målsetting med forvaltningen

Målsettingen med forvaltningen er å oppnå god avkastning på lang sikt, innenfor rammene som følger av denne planen, for å muliggjøre utdelinger fra Stiftelsen som ivaretar Stiftelsens formål. Stiftelsens vedtekter gir fleksibilitet til variasjoner i årlig bruk av midlene utover kravet om opprettholdelse av Stiftelsens indeksjusterte opprinnelige grunnkapital.

Det innebærer at Stiftelsen har risiko-egne, og kan investere i aktiva-klasser som har høyere forventet avkastning og tilhørende svingningsrisiko, for å oppnå høyest mulig avkastning på lang sikt. Aksjer er den aktiva-klassen som historisk har gitt høyest avkastning over tid, men som også har relativt store svingninger på kort sikt. Obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer vil normalt ikke være egnet til å bevare eller øke realverdier, men har mindre svingninger på kort sikt og kan således bidra til å dempe de kortsiktige svingningene i en portefølje av aksjer og obligasjoner. Eiendomsfond, Hedgefond og Private Equityfond er mindre egnet for Stiftelsen som følge av høyere kostnader og vesentlig lavere likviditet.

5. Investeringsstrategi/Porteføljesammensetning

Forventet avkastning

Det legges til grunn følgende avkastningsforventninger i ulike aktiva-klasser:

- Risikofri investering 1,0%
- Obligasjoner 2%
- Aksjer 6,5%
-

Aktiva-allokering.

Strategisk aktiva allokering er viktig for å oppnå avkastning over tid. For å oppnå langsiktig forventet avkastning på ca 5% (tilsvarende i dag en realavkastning på ca 3%), har Stiftelsen valgt å legge seg på samme aktiva allokering som Statens Pensjonsfond Utland (Oljefondet). Dette tilsier at ca 70% av porteføljen investeres i aksjer og 30% i renter.

Stiftelsen skal ikke drive taktisk aktiva-allokering.

Med utgangspunkt i et historisk lavt rentenivå og en historisk lang oppgangsperiode i aksjemarkedene skal den nye aktiva-sammensetningen etableres over en periode på 2 år fra juni 2022, med kvartalsvis innskudd. Dette gjelder for de 500 MNOK som Stiftelsen mottok i ekstraordinært utbytte fra Apotekernes Hus AS i 2022. Denne delen av forvaltningen skal ivaretas av Industrifinans gjennom Aktiv Forvaltning, ref styrevedtak 03.03.2022 og egen avtale med Industrifinans signert 15.03.2022.

Porteføljen hos Industrifinans skal ha følgende strategisk vekt:

Portefølje	Strategisk vekt	Alt. 1: Taktisk markedssyn		Alt. 2: Mekanisk rebalansering	
		Nedre ramme	Øvre ramme	Nedre ramme	Øvre ramme
Pengemarked	10 %	0 %	20 %	7 %	13 %
Obligasjoner, høy kredittverdighet	20 %	10 %	30 %	17 %	23 %
Høyrenteobligasjoner	0 %	0 %	10 %	0 %	3 %
SUM RENTER	30 %				
Internasjonale aksjer	60 %	50 %	70 %	57 %	63 %
Norske aksjer	10 %	0 %	20 %	7 %	13 %
SUM AKSJER	70 %				
Totalt	100 %				

Midlene som er investert hos UNIFOR skal ligge som de gjør, men også her skal man komme opp i en aktiva allokering tilsvarende ca 70% aksjer og 30%renter. Stiftelsen ser det som hensiktsmessig å ha to forvaltere på et så stort beløp, både med hensyn til risikospredning, men også med hensyn til å ha to aktører som gir innspill på markedsutviklingen.

Stiftelsen skal til enhver tid ha midler tilsvarende to års forventede utdelinger som ikke utsettes for markedssvingninger.

Aktiva klasser som kan benyttes

Ved å investere i UCITS verdipapirfond oppnås en god diversifisering og en ekstra beskyttelse gjennom tilsyn, regelverk og likviditet.

- Aksjefond
- Obligasjonsfond/Rentefond
- NOK Enkeltobligasjoner utstedt av norske Investment Grade utstedere
- NOK bankinnskudd i norske banker eller norske filialer av utenlandske banker

Ansvarlig forvaltning og etiske kriterier

Investeringene skal oppfylle følgende kriterier:

- Bare investeres i fond som er registrert i EU/EØS
- Bare investeres i fond som har signert UN PRI (FN sine regler for ansvarlige investeringer)

6. Risiko og håndtering av risiko

Stiftelsen påtar seg risiko ved å investere i finansielle instrumenter, og porteføljens totale finansielle risiko vil bestå av ulike risikoelementer.

Markedsrisiko

Systematisk markedsrisiko er knyttet til eventuelle gevinster/tap som følge av kurssvingninger i de markedene stiftelsen er eksponert i. Selskapsspesifikk risiko i de ulike markedene er knyttet til at et enkelt investeringsobjekt vil stige eller falle i verdi i forhold til markedet. Den selskapsspesifikke risikoen søkes redusert ved å investere i en diversifisert portefølje.

Renterisiko

Renterisiko er knyttet til at verdien av rentebærende verdipapirer endres dersom markedsrenten endres. Renterisiko styres ved å overvåke rentefølsomheten og eventuelt sette krav til maksimal rentefølsomhet.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for å lide tap på grunn av at en utsteder av en obligasjon eller et rentepapir ikke oppfyller sine forpliktelser. Kredittrisiko reduseres ved å begrense investeringene i obligasjoner eller rentepapirer med høy risiko.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at investeringene ikke kan selges når en ønsker. Likviditetsrisikoen reduseres ved kun å investere i UCITS verdipapirfond med maks 7 dagers innløsningsrett.

Valutarisiko

Valutarisikoen er risikoen for tap som følge av svingninger i valutakurser. Valutakursrisiko kan reduseres ved valutasikring, og er aktuelt ved investeringer i obligasjoner eller rentepapirer utstedt i utenlandsk valuta.

7. Rebalansering

Rebalansering vurderes minst årlig ved avvik over 5% av strategisk vekt. For porteføljen hos Industrifinans gjøres dette automatisk gjennom avtalen om Aktiv Forvaltning. For porteføljen hos UNIFOR må styret i Stiftelsen følge opp dette i samarbeid med UNIFOR. Ut over dette foretas kun endringer i porteføljen ved organisasjonsmessige endringer i aksjefondene mm.

8. Rapportering

Industrifinans og UNIFOR rapporterer etter nærmere avtale til Stiftelsen og Stiftelsens forretningsfører. Stiftelsens skal gjennomgå rapporter om forvaltning i hvert styremøte.

9. Oppfølging av forvaltningsplan

Styret skal minst en gang årlig foreta en gjennomgang av Stiftelsens forvaltningsplan.